

Név:

Hallgatói azonosító:

A 3 feladatsor kitöltésére 20-15-20 perc, összesen 55 perc áll rendelkezésre.
 Összesen 76 pont érhető el. Az elégségeshez 20 pont (26%) elérése szükséges.
 A vizsga során segédeszköz nem használható.
 Jó munkát!

Figyelem! A tesztfeladatok kitöltése során a rossz válasz -1 pontot ér.

1. feladatsor (30 pont) , rendelkezésre álló idő 20 perc

1. feladat (14 pont)

Eloszlástípusok:

a) chinégyzet	c) gamma	e) Poisson
b) exponenciális	d) normális	f) Wishart

Egyértelműen jelölje, hogy a tanultak alapján tipikusan melyik eloszlástípus lép fel az alább adott esetekben?

• Esemény első bekövetkezésének ideje:	a	b	c	d	e	f
• Esemény negyedik bekövetkezésének ideje:	a	b	c	d	e	f
• Hányszor következett be egy adott esemény:	a	b	c	d	e	f
• Sok, független, elemi véletlen hatás összegződéseként áll elő:	a	b	c	d	e	f
• Véletlen standard normális vektor hossznégyzete:	a	b	c	d	e	f
• Normális vektor kovariancia mátrixa becslésének eloszlása:	a	b	c	d	e	f
• Hotelling féle T^2 eloszlás határeloszlása:	a	b	c	d	e	f

2. feladat (6 pont)

Próbák:

a) Kolmogorov-Szmirnov	b) Cramér-von Mises	c) Anderson-Darling

Egyértelműen jelölje, hogy a **tanultak** alapján melyik próba teszteli az eloszlás

• extrém értékeinek illeszkedését?	a	b	c
• szokásos/gyakori értékeinek illeszkedését?	a	b	c
• értékeinek tendenciózus eltérését?	a	b	c

3. feladat (10 pont)

Válassza ki a helyes választ! (helyes válasz: 2 pont, hiányzó válasz: 0 pont, rossz válasz: -1 pont)

Mi a tesztek helyes erősorrendje kollineáris alternatíva mellett a MANOVA esetén?

a) Wilks-Lambda $\leq$ Pillai $\leq$ Lawley-Hotelling $\leq$ Roy.
b) Pillai $\leq$ Wilks-Lambda $\leq$ Lawley-Hotelling $\leq$ Roy.
c) Roy $\leq$ Lawley-Hotelling $\leq$ Wilks-Lambda $\leq$ Pillai.
d) Pillai $\leq$ Lawley-Hotelling $\leq$ Wilks-Lambda $\leq$ Roy.

Melyik a likelihood hányados teszt a MANOVA esetén

- a) Roy
- b) Pillai
- c) Wilks-Lambda
- d) Lawley-Hotelling

A MANOVA esetén melyik teszt eloszlása áll elő, mint nem azonos, de független béta eloszlású valváltozók szorzatának eloszlása.

- a) Roy
- b) Pillai
- c) Wilks-Lambda
- d) Lawley-Hotelling

Az egydimenziós szórásanalízis ANOVA esetén milyen próbával döntünk a nullhipotézisről

- a) t-próba
- b) F-próba
- c) chi-négyzet próba
- d) U-próba

Hogyan kapja meg a főkomponenseket?

- a) Az adatmátrix spektrálfelbontásából.
- b) Az adatok variancia-kovariancia mátrixának normált sajátvektoraiként.
- c) Az adatmátrix normált sajátvektoraiként.
- d) Az adatok variancia-kovariancia mátrixának QR felbontásában szereplő Q ortogonális mátrix oszlopvektoraiként (Gram-Schmidt ortogonalizáció).

Név:

Hallgatói azonosító:

2. feladatsor (24 pont), rendelkezésre álló idő 15 perc

4. feladat. (14 pont)

Jelölje be, hogy Igaz, vagy Hamis-e az állítás (helyes válasz: 2 pont, hiányzó válasz: 0 pont, rossz válasz, vagy egyszerre 2 válasz: -1 pont)

a) A valószínűségi változó négyzetének feltételes várható értéke nagyobb, mint a feltételes várható érték négyzete.

Igaz Hamis

b) A lineáris regresszió a magyarázó változók négyzete vagy koszinusza és a válasz közti zajjal terhelt lineáris kapcsolatot nem képes feltárni.

Igaz **Hamis**

c) A regresszióban a legkisebb négyzetes becslés a predikciós hibát minimalizálja.

Igaz Hamis

d) A regresszióban legkisebb négyzetes becslés a reziduálisok négyzetösszegét minimalizálja.

Igaz Hamis

e) A tolerancia azt méri, hogy az egyes magyarázó változóink tartalmaznak-e a többiektől eltérő információt.

Igaz Hamis

f) Cross validation-nal felmérhetjük, hogy a magyarázó változók információtartalma mennyire releváns a válaszcra nézve.

Igaz **Hamis**

g) A logisztikus regresszió jóságát a ROC görbe alatti terület nagyságával tudjuk jellemezni; minél nagyobb, annál lényegesebb a feltárt kapcsolat.

Igaz Hamis

5. feladat (10 pont)

Melyik teszttel vagy eljárással döntene a következő problémákról?

Adja meg a helyes választ! (Egyetlen teszt vagy eljárás megnevezését fogadom csak el, minden más 0 pont. Helyes válasz: 2 pont)

a)
100 tesztalany közül 50 férfi, 50 nő, a férfiak és a nők közül is 25-25 dohányzik. Megadják, közülük kinek van magas vérnyomása. Eltérő módon hat-e a nők, ill. a férfiak magas vérnyomás kockázatára a dohányzás?

Válasz: **Khi négyzet próba**

b)

Egy kísérletben 100-100-100-100 növénynek külön-külön bórt, magnéziumot, cinket, vasat adnak (egy növénycsoport csak egyféle kiegészítő tápanyagot kap), illetve egy ugyancsak 100-as kontrol csoport nem kap kiegészítőt, és egyébként azonos körülmények közt nevelik őket. Feljegyzik mennyit nőttek egy hét alatt. Hogyan állapítaná meg, hat-e egyáltalán valamelyik anyag?

Válasz: **T-próba (kétmintás)**

c)

Autógumi gyártmányfejlesztése során a gumi fékutjának hosszát mérik adott sebességen, két komponens különböző arányának függvényében. Egy-egy rögzített arány mellett 100 gumi fékhosszát jegyzik fel. Az optimális komponensarányt szeretnék meghatározni, a fékút, mint a komponensarány egy polinomiális függvénye minimumhelyeként.

Hogyan illesszék az adott fokszámú polinomot az adatokra.

Válasz: **F-próba?**

d)

Az előző példában milyen eljárással választaná ki a legjobb fokszámot.

???? **Főkomponens**

e)

A városban 200 helyen mintát vesznek a csapvízből és elemzik azt nitritre, nitrátra, keménységre, vezetőképességre, vas- és kloridtartalomra. Milyen eljárással próbálná besorolni a mintavételi helyeket a vízjellemzők hasonlósága szerint (hogyan pl. ezzel szennyeződést lokalizáljon)?

Válasz: **Wilks-Lambda**

Név:

Hallgatói azonosító:

3. feladatsor (22 pont) , rendelkezésre álló idő 20 perc

6. feladat (8 pont)

Válassza ki a helyes választ! (helyes válasz: 2 pont, hiányzó válasz: 0 pont, rossz válasz: -1 pont)

Hol lép fel a Wishart eloszlás?

- a) Normális vektor hosszára vonatkozó próbában
- b) Normális vektor várható értékére vonatkozó próbában
- c) Normális vektor likelihood becslésének eloszlásaként
- d) A főkomponensek meghatározásában

Honnan következik, hogy ha normális együttes eloszlású valváltozók korrelálatlanok, akkor függetlenek is?

- a) Abból, hogy normális vektor lineáris leképezése normális vektor marad
- b) A normális vektor sűrűségfüggvényének formulájából
- c) Abból, hogy minden normális vektor független koordinátájába forgatható
- d) A normális vektor feltételes várható értékének linearitásából

Honnan következik, hogy szórásElemzésben (az alapfeltevések igaz volta mellett) jogos az F próba, mert a két szórásbecslés független „mintából” történik?

- a) A Fisher-Cochran tételből
- b) A Wishart eloszlás tulajdonságából
- c) Normális vektor sűrűségfüggvényének formulájából
- d) A variancia kovariancia mátrix spektrálfelbontásából

Honnan következik, hogy együttesen normálisak feltételes várható értéke a feltétel lineáris függvénye

- a) Abból, hogy normális vektor lineáris leképezése normális vektor marad
- b) A normális vektor sűrűségfüggvényének formulájából
- c) Abból, hogy minden normális vektor független koordinátájába forgatható
- d) Abból, hogy ha normális együttes eloszlású valváltozók korrelálatlanok, akkor függetlenek is

Röviden válaszolja meg az alábbi kérdéseket.

Csak rövid, néhány mondatos, vagy egyszerű formulás válaszokat kérek/fogadok el.

7. feladat (4 pont)

Definiálja a Wishart eloszlást. (A pontos feltételekre figyeljen.)

8. feladat (4 pont)

Mi alapján választja meg a faktorok/ megtartott főkomponensek számát?

9. feladat (6 pont)

Többváltozós problémákban mi a koordinátaként végzett tesztelés 3 fő problémája